

Strah pred novim klanjem v Romuniji

Nemška in romunska vojska sta zasedli okolico Bukarešte - Dozdaj je bilo pobitih 2000 ljudi - Vlada je morala preklicati vse ukrepe proti morilcem - 150.000 legionarjev na pogrebu Codreana

Bukarešta, 30. novembra. m. United Press poroča: Tri romunske divizije so včeraj zasedle vso okolico romunske prestolnice, skupno z močnimi oddelki nemških čet zaradi vzdrževanja reda in miru. Ni še poročil o kakih novih žrtvah, ki bi jih bili poiskali člani Železne garde med svojimi političnimi nasprotniki iz prejšnjih časov. Prevladuje prepričanje, da bo danes prišla bodisi pred, med ali po pogrebu posmrtnih ostankov pokojnega voditelja Železne garde Cornelijsa Codreana, do večjih pokoljev, kajti geslo nekaterih zagrizenih članov Železne garde je »Popolno maševanje«.

Poročajo, da je vrhovni poveljnik nemške vojske maršal Keitel brzojavil generalu Antonescu, da je nemška vojska pripravljena priti vladi na pomoč za vzdrževanje reda, če bo to potrebno. Na pogreb Cornelijsa Codreana je v Bukarešto dopotovalo okoli 150.000 članov Železne garde, zaradi česar je položaj nadvejo kočljiv.

Budimpešta, 30. novembra. m. United Press: Po poročilih, ki so jih dobili madžarski krogi, so člani romunske Železne garde v zadnjih treh dneh pobili okoli 2000 ljudi. V glavnem Judov, po vsej Romuniji. Glavno središče nemirov je mesto Ploesti, kjer mislijo, da je bilo ubitih okoli 200 Judov, pristavec levice. V Ploesti je prišel tudi sam vodja Žel. garde Horia Sima, da bi obnovil red. Člani Železne garde so sredi zasedli tudi judovsko

meštno četrt v Galeu. Več ljudi so pri tem ubili. Voditelj države general Antonescu ima dan in noč posvetovanja z vojaškimi poveljniki in z voditelji Železne garde. Antonescu je opozoril Železno gardo, naj ne nadaljuje z nemiri, ker bi to utegnilo imeti najhujše posledice za vso Romunijo.

General Antonescu namravnja sprejeti v vlado nekaj generalov in sestaviti vojaško vlado. Razni ukrepi, ki jih je izdal zaradi krvavih dogodkov v četrtih, so začasno preklicani, ker jih proti morilcem v Žilavi niso mogli izvajati. Vladi manjka za tak nastop potrebna avtoriteta. Zaradi tega po-

manjkanja jih tudi v bodoče ne bi bilo moči izvajati in so bili zato dejansko preklicani.

Upravitelj države, general Antonescu, je včeraj zopet sprejel poveljnike armadnih zborov, ki so mu zagotovili vdanost in zvestobo armade. Vojska bo podpirala njegovo vlado pri delu proti povzročiteljem neredov.

Bukarešta 30. novembra. m. United Press: Na tukajšnjih uradnih mestih zanikajo govorice, da bi bile nove nemške čete prispele v Romunijo, ter pravijo, da »nobenih novih oddelkov nemških čet niso prispele v Romunijo in v Bukarešto v zvezi s sedanjim položajem v državi«.

Zaradi narodnega praznika, ki je hkratu tudi novinarski praznik bo prihodnja številka našega lista izšla šele v ponedeljek, 2. dec. opoldne!

Vesti 30. novembra

Potovanje nemškega propagandnega ministra dr. Goebbelsa na Norveško, razlagajo v angleških krogih kot znamenje, da je nezadovoljstvo na Norveškem zelo veliko, o čemer priča tudi nedavni atentat na železniško progo med Oslo in Bergenom. Obisk nemškega propagandnega ministra naj pomiri duhove in pridobi Norvežane za sodelovanje z Nemčijo.

Pogreb umorjenega voditelja romunske Železne garde, Codreana in njegovih tovarišev, se bosta udeležila tudi vodja nemške mladine von Schirach ter vodja Nemcev v tujini Bohle. Verjetno je, da ima njun obisk v Romuniji še kak drugi namen.

Predsednik turške republike Ineni je včeraj imel uro dolg posvet z nemškim poslanikom Papenom. Navzoč je bil tudi turški zunanji minister Saradzoglu. Zdi se, da je von Papen prinesel turški vladi pomirljive nemške predloge za gospodarsko in drugo sodelovanje. Namen teh predlogov je seveda odtrgati Turčijo iz angleškega zavezništva.

Vlada zasedene Kitajske in japonska vlada bosta danes podpisali sporazum o uvedbi novega reda v Aziji, kakor si ga zamišljajo Japonci. Japonci priznavajo zasedeni Kitajski neodvisnost pod svojo oblastjo, zasedena Kitajska pa daje Japoncem pravico do pomorskih oporišč. Sporazum določa skupen boj komunizmu v vseh oblikah, gospodarsko sodelovanje ter prijateljstvo Japonske se bo obvezala, da bo dve leti po sklepu miru umaknila svoje čete s kitajskega ozemlja.

Za vojno gospodarstvo vsake države so važna naslednja dejstva: število in oprava vojaštva, obseg razpoložljivih človeških in gospodarskih sil, zaloge surovin ter zagotovitev preskrbe z zadostnimi prevoznimi sredstvi, je govoril včeraj v Berlinu general Thomas, načelnik nemškega urada za oboroževanje in za vojno gospodarstvo.

Turški vrhovni vojni svet je včeraj imel sejo, na kateri so razpravljali o dosedanjih in o novih obrambnih ukrepih.

Italijanske pomorske sile so spet pokazale, da so vedno pripravljene na napad in da so sposobne sovražniku zadati najhujše udarce. Angleži morajo varovati svoje prevoze na Sredozemlju z najmočnejšimi ladjami, pa se vseeno ne morejo braniti pred napadi italijanskega letalstva in mornarice, piše nemški tisk, kakor poroča agencija Stefani.

Protinapadi treh italijanskih divizij na grškem bojišču nedvomno pomenijo uvod v splošen napad, ki gotovo ne bo prepozen. Protinapad v Grčiji bo izpopolnil italijanske uspehe, ki so bili doseženi na morju, južno od Sicilije, sodi italijanski general Cabbiani v tržaškem »Piccolu«.

Siloviti nemški letalski napadi na posamezna angleška mesta naj bi skušali odvrniti angleško vojno pozornost s Sredozemskega morja in tako pomagati Italiji, na katero so se in se še bolj bodo Angleži spravili z vso silo in skušali uničiti italijanske brodeve, z letalskimi napadi splašiti prebivalstvo ter se potem kje izkrcati. Če bi se jim to posrečilo, bi bila Italija iz vojne izločena. Vse hujši nemški napadi na Anglijo naj to preprečijo — sodi »Newyork Sun«.

Nova ameriška vojska ima 18 divizij novih rekrutov že v vojašnicah. Ti rekruti so bili poklicani po novem zakonu o splošni vojaški obveznosti.

Francesco prebivalstvo v Siriji je vse naklonjeno gibanju generala de Gaullea, je izjavil generalov pomočnik general Catroux, kateremu je general de Gaulle izročil skrb za svojo stvar na Bliznjem Vzhodu.

Trgovinski minister dr. Andres je včeraj sprejel novega sovjetskega trgovskega zastopnika v Belgradu Martinova in se z njim razgovarjal o začetku trgovske izmenjave med Jugoslavi-jom in Sovjeti. O kaki trgovini med obema državama navzile vsemu začetnemu zatrevanju še ni duha ne sluha, čeprav so pretekli že lepi časi, od kar se je začelo novo razmerje s Sovjeti.

Angleške oblasti si hudo prizadevajo, da bi skri-le premikanje angleškega bojnega brodogoja. Listi v Gibraltarju ne smejo več prinašati imen ladij, ki priplovejo v luko ali odplavejo iz nje. To je nov dokaz angleške slabosti na Sredozemskem morju, sodi italijanski tisk sprito omenjenih varnostnih odredb, ki so v vojskojčkih se državah pač razumljive.

V italijanskih uradnih krogih znova zavračajo vsa poročila o tem, da bi bil načelnik italijanske generalnega štaba maršal Badoglio sam prišel v Albanijo preurejevati italijanske vojne sile in da bi bil on prevzel vrhovno poveljstvo. Po zatrdilu agencije Stefani, je vrhovni poveljnik italijanske vojske v Albaniji general Soddu, ta je bil imenovan na to mesto takoj, ko so se začeli italijanski strateški umiki. General Soddu je bil včeraj povišan za armadnega generala.

Kitajski zarotniki so poglani na progi med Šanghajem in Nankingom v zrak japonski uradni vlak, s katerim so se vozili v Nanking uradni japonski zastopniki, da bi se udeležili slovesnosti ob imenovanju Vangčingveja za predsednika japonske vlade na Kitajskem.

Prošnji grške vlade za nakup vojnega materiala v Združenih državah bo do določene mere ustreženo, je izjavil namestnik ameriškega zunanjega ministra Sumner Welles. Letala in orožje bodo v Združenih državah kupili za svojo domovino bogati Grki, ki živijo v Ameriki.

Grško ljudstvo zbira pomoč za obrambo domovine

Belgrad, 29. novembra. O bojih, ki so se danes odigrali na grško-italijanskem bojišču, poročajo iz Djevdjelije, da so včeraj Grki napredovali uspešno in oprezno na vsej fronti. Letalstvo je uspešno sodelovalo s pehoto. Pobuda za zbiranje oblek za grške vojske se vedno bolj širi po vsej Grčiji. Današnje grško časopisje je objavilo proglas osrednje uprave grške nacionalne mladine v

Atenah, s katerim poziva grško mladino, da 2. decembru posveti zbiranju tople obleke in perila za grške vojske, ki se borijo na planinskih masivih Albanije v viharju, dežju in snegu. Prav tako se širi po Grčiji gibanje za denarno pomoč pri nabavi vojnih potrebščin. Tako je neka zavarovalna družba doslej zbrala 7.500.000 drahem in 500 toplih odej za vojske. Uradniki te zavarovalne družbe so med seboj zbrali tudi 20.720 drahem za vojaške potrebe. Poleg tega so zbrali 32.312 drahem za zgraditev nove vojne ladje, ki se bo imenovala »Nova Hela« namesto potopljenega ladje »Hela«. Časnikarsko društvo v Atenah je zbralo 1 milijon drahem. Železničarsko društvo v severni Grčiji in Trakiji je sklenilo, da vsak železničar žrtvuje enodnevno plačo kot svoj doprinos za vojne potrebe. Predsednik vlade Metaxas je izrazil svojo zahvalo časnikarskemu in železničarskemu društvu za to pomoč. Danes je bila objavljena naredba šefa solunske policije, da se v dveh dneh izroči policijskim oblastem vse orožje vojaškega značaja, ki ga imajo zasebniki. Semkaj spada tudi orožje, ki ga hranijo družine kot spomin.

Nekje v Italiji, 29. novembra. Stefani 175. uradno italijansko vojno poročilo pravi: Na grškem bojišču so izvedle divizije »Ferrara«, »Siena« in »Centauro«, katere pripadajo 11. armadi, včeraj protinapad in strle vsak poskus sovražnikovega pronicanja v naše postojanke. Na bojišču 9. armade ni bilo nobenih posebnih dogodkov. Okrog 300 naših letal je bombardiralo središča in ceste ter pogostokrat zadelo objekte blizu Erzekija in Solikija in povzročilo eksplozije ter požare. V Erzekiju je nastal požar v skladišču tekočega goriva. Med letalskim spopadom so bila zbita štiri sovražnikova letala. Dve naši letali se nista vrnila. Na bojišču devete armade je naše protiletalsko topništvo zbil dve letali, nek drug bombnik pa se je spustil v strugo reke Devot. Posadka enega častnika in dveh podčastnikov je bila ujeta. Drugi letalski oddelki so bombardirali objekte na Krfu. V tem oporišču so 28. t. m. naše pomorske enote iz majhne razdalje dalj časa bombardirale vojaške naprave. Z očitnimi uničevalnimi rezultati so bile zadete baterije San Salvator, nekatere druge obrambne naprave, vojašnica in podobno. Sovražnik je odgovarjal, vendar ni imel uspeha. Naše enote niso utrpely nobene škode.

Atene, 30. nov. o. Atenska agencija: Uradno poročilo grškega glavnega štaba za 29. november se glasi:

Na raznih točkah bojišča je prišlo do bojev, ki so imeli za posledico, da so grške čete zavzele nove postojanke na albanskem ozemlju, zlasti severno od Konispolisa. Grško letalstvo je izvedlo ogledniške poletne nad sovražnikovimi postojankami. Italijanska letala so obstreljevala nekatere točke na bojišču ter mesta ob Epiru, Kefaloniji, na Zantu in na Peloponezu.

V jugovzhodni Albaniji se nahajajo grške postojanke pred Argirokastrom. Vesti o zavzetju Argirokasta, ki so sredi krožile, do sedaj še niso uradno potrjene. Angleška letala so bombardirala pristanišče Santi Quaranta, Drač in vojaške objekte v Elbasanu. V dveh dneh so sestrelili 10 italijanskih letal, sami pa so izgubili dve lovski letali. Od teh letal je bilo sestreljenih v četrtih sedem. Angleška letala so tudi preprečila italijanskim rušilcem nadaljnje obstreljevanje otoka Krfa. Italijanska letala pa so bombardirala vasi in mesta v Epiru, otok Krf, mesto Luka, Kefalonijo in zahodno obalo Grčije. Nobene škode niso povzročila na vojaških objektih.

svoj ohranili svoj neodvisnost. Trideset milijonov združenih Madžarov in Jugoslovancev predstavlja zelo pomembno silo. Če pa se pri tem računa ne samo število, temveč tudi kakovost, tedaj lahko rečemo, da se trideset milijonov mirno lahko pomnoži s tri ter v tem primeru 30 milijonov Madžarov in Jugoslovancev predstavlja veliko evropsko silo.

Svoj govor je omenjeni poslanec končal s prošnjo na madžarsko vlado in jugoslovanske prijatelje, naj iskreno skušajo najti pot brez prikritih namenov

Zanimiv govor v madžarski poslanski zbornici:

Združena Jugoslavija in Madžarska - evropska velesila

Budimpešta, 30. nov. m. Pri razpravi o proračunskem predlogu za zunanje ministrstvo, se je sredi prigrilasi za besedo poslanec Szilinsky. Govoril je med drugim o jugoslovansko-madžarskem prijateljstvu ter je poudaril, da pri tem prijateljstvu sodeluje ves madžarski narod z vso svojo dušo. Na te besede je vsa poslanska zbornica začela plaskati. Poslanec Szilinsky je potem dejal, da so se v preteklosti z ene in druge strani delale velike napake, toda to je treba prepuštili preteklosti. Prijateljstvo med obema državama je znova oživelo. Obe ljudstvi, ki živita v podonavski kotlini, nista zaslužila suženjstva. Ti ljudstvi sta do-

vanje med Francijo in Nemčijo. »Magyar Ország« ugotavlja, da v tej smeri med Nemčijo in Francijo že dalj časa potekajo važni razgovori. Istočasno z začetkom nove nemške diplomatske delavnosti pa pričakujejo tudi važnih razgovorov med Spanijo in Italijo.

Letalska vojna med Nemčijo in Anglijo:

Nemci nad Londonom in okolico, Angleži tretjič nad Kölnom in Bremenom

Berlin, 29. novembra. DNB: Nemško vrhovno poveljstvo poroča sredi: Nemški rušilci so izvedli napad na zahodnem izhodu iz Rokavskega preliva v neposredni bližini angleške obale. Pri tej priliki je prišlo do spopada z angleškimi rušilci. Torpedirana sta bila dva sovražnikova rušilca. Drugi nemški rušilci so potopili ob južni angleški obali dve ladji od 9000 ton in 3000 ton ter dve manjši sovražni ladji. V noči med 27. in 28. novembrom je letalstvo nadaljevalo z napadi na važne vojaške objekte v Londonu in okolici. Napadi so se nadaljevali tudi včeraj. Povzročeni so bili močni požari in eksplozije. V noči med 28. in 29. novembrom so močni oddelki izvršili koncentrične napade na mesto in pristanišče naprave v Plymouthu ter povzročili več močnih eksplozij in več večjih in manjših požarov. Razen tega so bile uspešno bombardirane železniške in industrijske naprave nekake druge veleposte na škotskem. Daljnostrelne baterije kopenske vojske in mornarice so včeraj napadle sovražnikove ladje in druge vojaške objekte v Doveru. V noči med 28. in 29. novembrom je več britanskih letal metalo eksplozivne in žažigalne bombe na kraje severne in zahodne Nemčije. Nekaj hiš je precej poškodovanih. Požari pa so bili hitro pogaseni. Neka bomba je zadela tudi rezervno bolnišnico. Včerajšnje sovražnikove izgube so znašale 13 letal, od katerih jih je bilo 12 sestreljenih v letalskih spopadih, eno pa je sestrelilo protiletalsko topništvo. Štiri naša letala se niso vrnila.

London, 30. novembra. o. Reuter. Angleški napadi so bili sredi izvedeni v glavnem na Bremen, Köln, več letališč in na pomorska oporišča v zasedenem ozemlju.

Predvčerajšnjim so angleška letala silovito bombardirala Düsseldorf in Mannheim, kjer so bile razdejane in zažgane razne industrijske in prometne naprave, ter baltsko pristanišče Stettin, kjer so bile zažgane čistilnice petroleja in poškodovane velike ladjedelnice za podmornice.

Središnji nemški napad na Anglijo je bil v glavnem usmerjen na London. Bili pa so napadi tudi na jugu, vzhodu in severozahodu Anglije. V Londonu je bilo porušenih več hiš in smrtnih žrtev je bilo tudi precej. Požare na več mestih v londonskih okrajih so gasilci do zore obvladali. V drugih mestih Anglije tvarna škoda ni bila velika in tudi žrtev ni mnogo.

Novi podatki o pomorski bitki pri Sardiniji

London, 30. nov. o. Reuter. V pomorski bitki pri Sardiniji je poškodovana samo ena angleška bojna ladja. Od granat in letalskih napadov pa so bile poškodovane sledeče italijanske ladje: 35.000 tonska bojna ladja vrste »Littorio« (najbrž »Vittorio Veneto«), tri križarke in dva rušilca. V zadnjih dveh tednih so Angleži poškodovali Italijanom štiri največje bojne ladje, pet križark in dva rušilca.

Vsi hoče o mir na Balkanu

Sofija, 30. nov. m. Bolgarsko časopisje obširno piše o sedanjem političnem položaju v posameznih balkanskih državah. Med drugim povdarja, da niti Italija in Nemčija, niti Rusija ne žele, da bi se vojno področje razširilo tudi na Balkan. Tako piše časopis »Mir«, da bo Bolgarija nadaljevala s svojo politiko miru na Balkanu, ker je prepričana, da je takšna politika v sedanjem trenutku najbolj na mestu.

Zahvala Bitol'a knezu namestniku

Belgrad, 30. nov. m. V Belgrad je prispelo posebno zastopstvo iz Bitole pod vodstvom tamkajšnjega župana Vlade Rizeviča in senatorja Jovana Altiparmakovića. Zastopstvo je bilo sprejeto tudi pri dvornem maršalu g. Antiću, ki ga je naprosilo, naj sporoči knezu namestniku Pavlu čustva bitoljskih meščanov ter jim sporoči zahvalo za dar, ki ga je knez namestnik poklonil Bitoljčanom, prizadejem po bombardiranju.

Od tu in tam

Italijanski poslanik Mamelli se je včeraj iz Zagreba vrnil v Beograd. V Zagrebu je dal izjavo časnikarjem, v kateri je rekel, da je nanj naredilo globok vtis spoznanje, kako globoko prijateljstvo goji hrvaški narod do Italije. V nadaljnjem delu izjave je povedal, da mu Zagreb silno ugaja, zlasti pa mu je všeč blagovlasni hrvaški jezik. V političnem delu svoje izjave pa je izrekel prepričanje, da sta Italija in Jugoslavija že po prirodi navezani druga na drugo in zato je njuna dolžnost, da poglobita ne samo medsebojne gospodarske stike, temveč tudi politične.

Arhijerejski sabor srbske pravoslavne cerkve razpravlja na svojem zasedanju pod vodstvom patriarha Gavrila prvenstveno o gmojnem položaju pravoslavne cerkve in duhovščine. Delo sabora je razdeljeno na več odborov. Sabor bo končal svoje delo v začetku prihodnjega tedna.

Vodstvo nemške izseljenske službe, ki je vodilo preseljevanje Nemcev iz Besarabije in Dobruže v Nemčijo, se bo v nekaj dneh poslovilo od naše države. Vodstvo je obiskalo tudi Oplenac in položilo venec na grob kralja Aleksandra; potem so odšli tudi na nemško vojaško pokopališče, kjer so pokopani tisti izseljenci, ki so med potjo umrli. Vsem je umrlo 45 oseb, večinoma zaradi starosti in onemoglosti. V istem času pa se je rodilo 38 otrok.

Glavni tajnik Hrvaške kmečke stranke dr. Juraj Krnjević je v uradnem glasilu Hrvaške kmečke stranke, v »Seljačkem domu«, napisal članek o Hrvatih v današnjih burnih časih. Dr. Krnjević poudarja lepe rezultate sporazuma, zaradi katerega je hrvaški narod lahko vse svoje sile posvetil svojim dnevnim opravilom in izvedbi programa bratov Radičev. Pravi tudi, da utegne priti v notranje-političnih vprašanjih med Srbi in Hrvati še do kakšnega nesporazuma, pač pa je kaj takega neomogoče v zunanjepolitičnem pogledu. Danes je stanje tako, da bi nihče od zunaj ne mogel izigrati Hrvatov na račun Srbov in obratno.

V vojvodinski obmejni občini Martonoš so proslavljali 22. letnico osvojenosti na zelo svečan način. Občinski svet je izvolil za častnega občana hrvaškega bana dr. Subašiča, ki je bil kot prostovoljski častnik na čelu jugoslovanske vojske prvi vkorakal v imenovani kraj. Ker se sam ni mogel slavnosti udeležiti, je hrvaški ban poslal kot namestnika glavnega ravnatelja Osrednjega urada za zavarovanje delavcev, Matjašiča, ki je bil tedaj kot podporočnik pridružen istemu oddelku vojske, ki je vkorakal v Martonoš.

Posebno nagrado bratov Radičev je razpisal hrvaški ban, in sicer v znesku 50.000 din. Pol nagrade bo vsako leto dobilo najboljšo znanstveno delo, drugo polovico pa umetniško delo. Prednost med umetniškimi deli bodo imele tiste umetnine, ki bodo hrvaškega narodnega značaja.

V Beogradu se resno pripravljajo na to, da bi zgradili velik olimpijski športni stadion, o katerem so mnogi govorili že pred dvema letoma. Ze tedaj je bila sprožena zamisel, da bi Beograd dobil velik moderen stadion, ki bi omogočil tudi prireditve svetovne olimpijade. Znani nemški graditelji stadionov, arh. March, je po naročilu vlade izdelal osnutke in izbral tudi prostor v spodnjem delu mesta. Pred nekaj dnevi pa so imeli beograjski župan Tomić in ministra Vulović in Pantić posvet tehničnim strokovnjaki o tem, kako bi se gradbena dela čim prej začela in s pospešeno naglico izvršila.

V Valjevu se je končala razprava proti mesarju Miloradu Radiću in mestnemu stražniku Ljubomiru Simoviću, ki sta bila obtožena, da sta pred dvema letoma, ob času volitev, ubila dva socialna demokrata prava. Sodišče je o stvari sedaj razpravljalo že tretjič, in sicer je trajala tretja razprava deset dni. Sodniki so spoznali obtožena za kriva in ju obsodili: prvega na 12 let in drugega na 8 let ječe. Oba obsojenca, ki sta stalno zatirjala, da sta nedolžna, sta se proti obsodbi pritožila.

Zimski ribolov na Jadranu se je že začel. Ribiči pa se pritožujejo nad pomanjkanjem petroleja in nafte, ki ju rabijo za pogon svojih čolnov. Posredovali in moledevali so pri oblasteh že večkrat, vendar pa večjih količin pogonskega kuriva niso dobili. Pravijo, da bo vse Primorje imelo veliko škodo od tega, če bodo ribiči prisiljeni loviti le v majhnem obsegu. Z navadnimi čolni ribarijo le v bližini obal, z motornimi čolni pa se lahko podajo na odprto morje, kjer je lov mnogo bogatejši.

Petrolejska polja v Medjimurju že dalj časa raziskujejo. Ko so nedavno vrtali pri Murskem Središču 180 m globoko, je privrel močan curek nafte. Kakor poroča »Hrvaški dnevnik«, so strokovnjaki z analizo ugotovili, da je v tekočini 33% benzina in da je ta benzin možno uporabiti kot pogonsko sredstvo za motorje brez vsakega predhodnega čiščenja. Dnevno bi iz tega vrele privrelo okrog 5 ton nafte. Z vrtnjari se nadaljujejo. Poročilo o prvem uspehu je vzbudilo po vsem Medjimurju veliko veselje.

Čudno poslovanje je odkrila preiskava v gimnaziji v Leskovcu. Zaradi izletov, ki so jih delali v okolici, je bilo iz gimnazije izključenih mnogo dijakov, več pa opominjanih. Ker so se starši pritožili na prosvetno ministrstvo, je bila odrejena preiskava. Rezultat je bil, da so bili vsi dijaki sprejeti nazaj v šolo, v preiskavo pa je prišel najprej profesor, ki je pretepal dijake, potem pa za njim še drugi, ki so imeli dobro organizirano družbo za instrukcije. Sami so prevzemali dijake v zasebni pouk, jemali od bogatih staršev lepe nagrade, dejansko pa so najemali potem svoje učence iz višjih razredov in jim dajali dotične učence v poučevanje. Ne da bi kaj delali, so na ta način zaslužili lepe denarje.

Izvoz pšenice, moke in otrobov je iz moravske banovine prepovedal ban moravske banovine, neomejen pa ostane promet z imenovanimi predmeti na ozemlju banovine same. Ukrep je nastal zaradi tega, ker je banovina hotela preprečiti prevelik izvoz tega blaga, kar bi utegnilo povzročiti pozneje težave pri prehrani prebivalstva.

Po mesec dni zavora in po 20.000 din denarne kazni bosta plačala trgovca brata Matovića iz Čacka, ker sta se pregrešila proti uredbi o pobiranju draginje. Kot veletrgovca sta imela doma veliko zalogo kave, riža, olja in mila in sta cene brž dvignila, čim je tega blaga začelo primanjkovati na trgu. Toda odjemalci so ju prijaviili in tako sta prišla pred sodnike.

Leto dni zavora je dobila posestnica Anka Belavić iz okolice Karlovca, ker je svojega že poročenega sina znova ženila. Kmetica je hotela v denarni stiski dobiti nov vir dohodkov in je ponujala svojim znancom in bogatejšim nevestam svojega sina. Tako se ji je posrečilo skleniti poroko s precej bogato nevesto iz Karlovca in dobiti na račun njene dote štiri jurje predurja. Kmalu pa je oslepela nevesta izvedela za prevaro in kmetico ogradila. Anka je dobila za sleparijo leto dni zavora.

KINO
UNION
Telefon 22-21

DANES odpadejo zaradi akademije ZOF vse tri predstave. — JUTRI v nedeljo 1. decembra pa bomo predvajali dop. ob 10.30 uri in pop. ob 15. in 17. uri film z znanimi filmskimi veličinami Basil Rathbone, Sigrid Gurie in Victor Mac Laglen. — Več. predst. ob 19 in 21 radi nov. koncerta odpadeta

Ljubljana od včera do danes

Ljubljana, 30. novembra.

„Dom meščanov“

Da bodo tudi rentniki, ki hočejo preživeti udobno svojo starost, prišli do mirnega kotička na svojo starost, je Meščanska imovina sklenila zgraditi svoj hiši. Prav v kratkem bodo pričeli zidati na Prulah, na nekdanjem letnem telovadšču Sokola II., dve poslopji. Eni od njih bo manjše upravno, drugo pa bo večje in bo imelo tri nadstropja. V tem slednjem poslopiju bodo udobna stanovanja meščanov in tudi tako imenovani rentniki bodo dobili v stavbi prostora. Zidarska dela, katere so že razpisana, bodo veljala okrog enega milijona dinarjev. Za popolno opremo doma z vrtom vred pa bo treba najmanj 2 in pol milijona dinarjev. To pa je vse računano brez zemljišča. S postavitvijo tega doma bo stara Meščanska imovina osamljenim Ljubljancem in pa rentnikom preskrbela udoben dom, v katerem bodo priletni starčki mirno uživali jesen svojega življenja. V domu bodo veliki družabni prostori. Stanovalec bo na razpolago tudi velik senčnat vrt, seveda pa bodo v tem domu tudi dobili primerno in prav dobro oskrbo. Torej bo za njihovo starost lepo poskrbljeno.

Prosvetni večer v spomin Franceta Prešerna

Včeraj zvečer se je Prosvetna zveza spomnila na svojem prosvetnem večeru 140. letnice smrti velikega slovenskega moža — pesnika Franceta Prešerna. Dvorana je bila lepo zasedena in obiskovalci so s pozornostjo sledili lepemu in izbrnemu sporedu.

Spominski večer je začel z recitacijo Prešernove pesmi: »Slovo od mladosti« dr. Röger. Njegovo recitiranje je bilo podano doživeto in globoko. Za njim je nastopil Roman Petrovič, ki je zapel nekaj Prešernovih pesmi. Odpel je Prešernove »Ukazec«, »Kam« in končno znanega »Mor naraja«. Za svoje prednašanje je bil deležen obilnega odobravanja. Dr. Röger je nato spet recitiral »Orglarčica« in pa večno lepo »O, Vrha, srečna draga vas domača...« V poslednji točki prosvetnega večera pa je poslušalca seznanil z osebnostjo in delovanjem velikega Prešerna prof. France Koblar. Orisal je slovenskega Petrarca v klenih besedah, od vseh strani osvetlil Prešernov lik in ga z živo besedo predstavil številnim poslušalcem.

140. letnico Prešernove smrti je Prosvetna zveza s tem večerom prav dostojno in lepo proslavila.

Spravljanje snega po mestnih ulicah in cestah

Mestno poglavarstvo opozarja na predpise mestnega cestnega reda in na dolžnosti, ki jih morajo opraviti hišni lastniki ali najemniki ter posestniki zemljišč in stavbišč pri spravljanju snega s hodnikov in pešpotov. Kadar pa zapade sneg ali se napravi poledica ponoči, mora biti opravljeno snazanje in posipanje hodnikov in pešpotov vsaj do 7 zjutraj. Pri neprestanem snegu se mora hodnik ali pešpot osnažiti večkrat na dan in posipati tako, da ni nevarnosti za pešce. Sneg in led je prepovedano odmetavati v odtočne kadunje ali tik ob robnik, na rešetke požiralnikov in na tramvajsko progo. Z dvorišč spravljenega snega in ledu

Športne vesti

Predzadnje kolo nogometnega prvenstva

Nihče si ob začetku slovenskega nogometnega prvenstva ne bi mislil, da bo letošnje prvenstvo tako kmalu končano. Jutri in prihodnjo nedeljo pa bomo že imeli novega slovenskega nogometnega prvaka. Tudi jutrišnje tekme bodo prav gotovo privabile na igrišče lepo število gledalcev.

SK Bratstvo: SK Kranj.

To bo prav gotovo največji dogodek jutrišnjega prvenstva. Tekma med obema gorenjskima nasprotnikoma, pa najsi bo v Kranju ali pa na Jesenicah, je za Gorenjce prvovrstni športni dogodek. Skratka, prav gorenjski »derby«, ki je še mnogo bolj zanimiv kakor kak mariborski ali pa ljubljanski »derby«. Kranjčani so trenutno na prvenstveni tabeli mnogo boljši kakor Jeseničani. Toda s tem ni nič povedano. Nikjer ni zapisano, da bodo jutri prinesli Kranjčani kako točko z Jesenic. To se posreči le redko kateremu klubu. Jeseničani so na svojem igrišču skoraj vedno zmagoviti. Tekma se začne ob 14.15 na igrišču Bratstva. Sodil bo g. Božaj.

SK Mars: SK Maribor.

V Ljubljani se srečata drugi ljubljanski in drugi mariborski ligaski klub. SK Mars je v začetku prvenstva malo zavozil, nato se je pa začel popravljati in je bil od tekme do tekme boljši. Po papirnatih vrednostih klubov bi za jutri pričakovali tesno zmago Ljubljancem. Ne gre pa soditi prehitro. ISSK Maribor je tehnično dobro vigrana enajstovrstica, ki je vedno upoštevanja vredna nasprotnik in ki zaradi svoje lepe in fair igre vedno privabi lepo število gledalcev na igrišče. Tekma se začne ob 14.15 na igrišču Ljubljane. Sodil bo inž. Mrdjen.

SK Železničar: SK Amater.

Drugi in tretji klub na prvenstveni tabeli bosta nedvomno dala dober nogomet. SK Železničar iz Maribora je bil prvi klub, ki je zmagovitim Trbovelčanom v prvem delu prvenstva odnesel prvo točko. Rezultat prvega srečanja v Trbovljah je bil 2:2. Trbovelčani ne gredo jutri v borbo z istimi prednostmi kakor so jih imeli pri prvem srečanju. Prav gotovo pa je, da bodo imeli mariborski železničarji težko delo z poštvovalnimi in dobri igralci iz Trbovelj. Tekma se začne ob 14.15 na igrišču Železničarja. Na zahtevo domačinov bo sodil hrvaški sodnik.

SK Olimp: SK Ljubljana.

Velikega presenečenja iz Celja prav gotovo ne bo. Prvi in zadnji klub na tabeli. Zmaga Ljubljancem mora biti gotova stvar. Kaj rjdo pa se zgodi, da pride kako presenečenje prav takrat, ko ga najmanj pričakujemo. Mislimo, da od tega ne bo prišlo, kajti kaj takega bi bilo za Ljubljano lahko usodno. Železničarji pa je tik za petami in bi z največjim veseljem zastopali slovenski nogomet v ožjem državnem prvenstvu.

Vremensko poročilo

Kraj	Barometer	sko stanje	temperatura v C	relativna vlažnost	vetar	Pada-vine
Ljubljana	765.0	4.0	1.4	64	10	ENE ₄ 1.3
Maribor	767.7	2.0	0.0	90	10	W ₂ 4.0
Zagreb	762.1	6.0	4.0	80	10	SW ₄ —
Belgrad	763.5	5.0	3.0	90	10	W ₁ —
Sarajevo	764.8	5.0	2.0	90	10	0 —
Vis	758.4	10.0	7.0	80	10	SE ₇ —
Split	758.4	13.0	8.0	40	6	NE ₄ —
Kumbar	758.1	15.0	9.0	40	7	ENE ₂ —
Rab	759.0	12.0	7.0	50	8	NE ₂ —
Dubrovnik	758.2	15.0	8.0	40	6	NE ₄ —

Vremenska napoved: Pretežno oblačno z lahimi krajevnimi padavinami. Nekoliko se bo ohladilo.

Koledar

Danes, sobota 30. novembra: Andrej. Jutri, 1. decembra: Zedinjenje.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarni: dr. Piccoli, Tyrševa c. 10; mr. Hočevar, Celovška cesta 62; mr. Garts, Moste-Zaloška c. 47.

Mestno zdravniško dežurno službo bo opravljal v soboto od 8 ure zvečer do ponedeljka do 8 zjutraj mestni višji zdravstvi svetnik dr. Mis Franta, Poljanska cesta 15-II, telefon št. 32-84.

Rezervne oficirje in rejervne vojaške uradnike vabimo, da se udeležijo službe božje v nedeljo 1. decembra ob 10 v stolnici ali ob 11 v pravoslavni cerkvi. Vabimo vse tovaršice, da se zberejo ob pol 10 v pisarni pododborja, od koder bomo šli korporativno v cerkev. Udeležba v uniformi ali v civilni obleki z znakom. — Hkratu vabimo vse člane na oficirski družabni večer, ki bo na državni praznik ob pol 9 zvečer v dvorani »Zvezdes«. Udeležba v temni obleki. — Uprava pododborja.

Izredna prireditve Vincencijeve konference MO za podpiranje siromakov bo Miklavžev večer dne 5. decembra ob 7 zvečer v franciskanski dvorani, ki bo aranžiran z nežnim čutem za otroke in odrasle. Prvovrsten, deloma umetniški program. Vstopnice so že na razpolago v pisarni »Pax et bonum« v franciskanski pasaži, kjer dobite lahko tudi vse informacije glede Miklavževe obdaritve itd. Telefon 43—63. Cene sedežem od 12 do 4 din navzdol. Ves čisti dobiček je določen za božično obdaritev siromašnih družin v Ljubljani.

Veterinarska ambulanta Slovenskega društva za varstvo živali posluje v Ljubljani na Domobranski cesti št. 21, v pritličju Tel. št. 30-36. Pregled in zdravljenje živali: dnevno od 14 do 16.

Opozarjamo Vas na priložnostni nakup pisalnih strojev »Continental« — Glej oglas!

Oficirji ljubljanske garnizije bodo priredili 1. decembra 1940 družabni večer v proslavo narodnega praznika Zedinjenja. Družabni večer se bo vršil v dvorani Zvezde Početek ob 21. uri. Obleka za oficirje: siva bluza in sive dolge hlače, za goste po volji. Posebni pozivi se ne bodo dostavljali, zato se prosijo gg. rezervni oficirji in vojaški uradniki, da polnoštevilno posetijo družabni večer in ostali s stalnimi pozivnicami.

Ljubljansko gledališče

DRAMA — začetek ob 8 zvečer

Sobota, 30. novembra: »Romeo in Julija«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Nedelja, 1. decembra ob 15: »Mali lord«. Mladinska predstava. Izven Ob 20: »Cigani«. Izven. Ponedeljek, 2. decembra: Zaprtlo.

OPERA — začetek ob 8 zvečer

Sobota, 30. novembra: »Gorenjski slaveček«. Izven. Slavnostna predstava v proslavo narodnega praznika.

Nedelja, 1. decembra ob 15: »Grof Luksemburški«. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 2. decembra: Proslava 140. letnice Prešernovega rojstva. Dobrodela prireditve Kola jugoslovenskih sester. Izven.

Mariborsko gledališče

Sobota, 30. nov., ob 20. uri: Telovadna akademija fantovskih odsekov in deklinskih krožkov. Nedelja, 1. decembra, ob 15: Vdova Rošlinka. Brezplačna predstava za mestne reveže. Ob 20. uri: Za narodov blagor. Slavnostna predstava. Nizane cene.

Rešitev sobotne križanke:

Vodoravno: 1. Spak 4. Ms 6. Udar 9. An 10. Miti 12. Ab 14. Laguna 15. Ela 16. Ilca 17. Ovid 18. Cin 19. Rd 21. Abo 22. Az 23. Deva 25. On 26. Apotekar.

Navpično: 2. Palica 3. Analiza 4. Minaret 5. Ste 7. Dalibor 8. Abadon 10. Muc 14. Gin 15. Eva 20. Dve 23. Do 24. Ak.

Zahvala

Za vse dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ustmeno ali pismeno ob nenadomestljivi izgubi našega iskreno ljubljenežnega sina, soproga, očeta oziroma brata, gospoda

Vekoslava Adamiča

veletrgovca in poročnika v pokoju

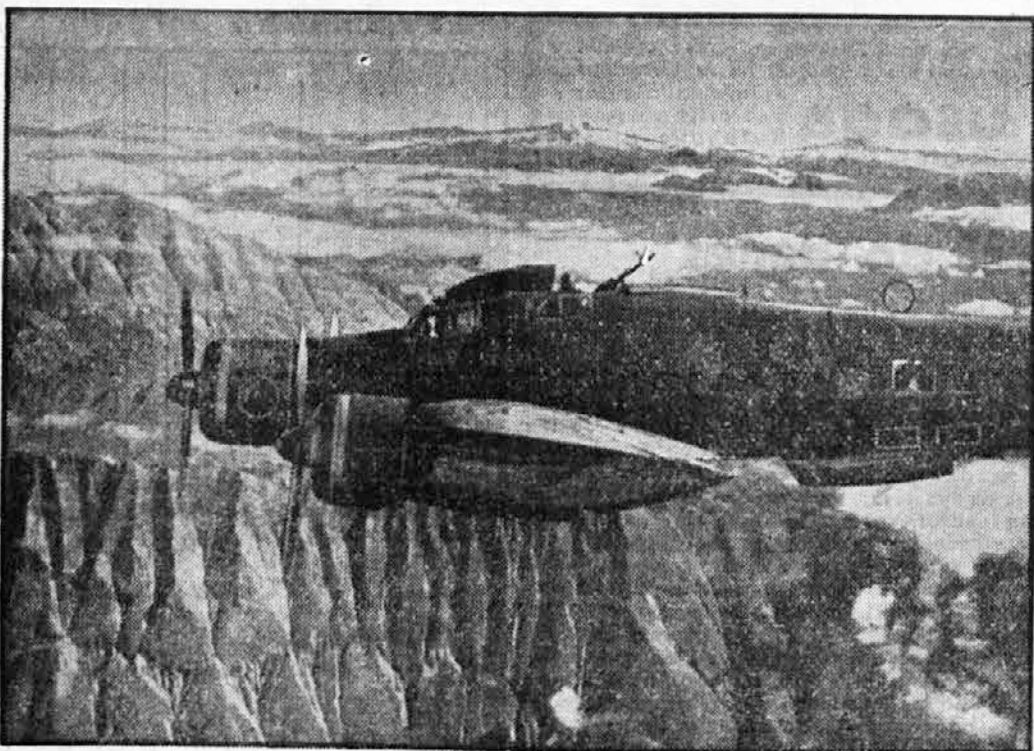
kakor za poklonjene krasne vence in cvetje, se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo izrekamo žč. duhovščini, zlasti g. dr. Gvidu Rantu, zdravnikom za njihovo prizadevanje, oficirskemu zboru in vojakom, stanovskim tovarišem za spremstvo ter vsem prijateljem in znanecem, ki so nepozabnega pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti k večnemu počitku.

Sveta maša zadušnica bo brana v ponedeljek, 2. decembra 1940 ob 7 zjutraj v farni cerkvi sv. Petra.

Ljubljana, Kamnik, Maribor, Kranj, dne 30. novembra 1940.

Zalujoči ostali

Italijanski bombnik nad grško-italijanskim bojiščem v Albaniji. Iz slike se lepo vidi, kakšen svet je tod, namreč tak, da od vojaka zahteva celega moža.

USA grade največje vojno brodovje sveta

Vojna mornarica Združenih ameriških držav bo po izvedbi velikega pomorskega načrta štela 688 modernih ladij.

Združene ameriške države so zlasti v zadnjem času začele z vso naglico izvajati svoje velike načrte v vojni mornarici. O tem prinaša zanimiv članek švicarski časopis »Gazette de Lausanne«, v katerem med drugim pravi:

»Medtem ko se na svetu pripravljajo novi dogodki in ko vojna med voskujočimi se državami zavzema z dneva v dan večji razmah, so Združene ameriške države začele urediti v svetovni zgodovini edinstven pomorski načrt. Vlada USA se je odločila zagotoviti si popolno nadoblast na morju, in to ne samo na Atlantiku, pač pa tudi na Tihem oceanu, da bi z uspehom lahko branila zahodno poloblo kakor tudi ameriške koristi na Tihem morju.

V ta namen je ameriško mornariško ministrstvo postavilo temelje svojemu bodočemu pomorskemu politiki, temelje, ki imajo na eni strani svojo podlago na sklepu ameriškega kongresa, da se zgradi dve veliki kanalski ocesni brodovji, na drugi strani pa v prevzetju novih pomorskih in letalskih oporišč v britanskih kolonijah na ameriški strant. Ta politika teži za tem, da naredi ameriško mornarico sposobno za istočasne velike pomorske operacije na Atlantiku in na Tihem morju.

Na prietojnih mornariških mestih izpovedujejo, da je takšna nova ameriška pomorska politika samo posledica zmešnjav, ki danes vladajo na svetu.

Odločno zatrjujejo, da so Združene ameriške države prišle do rešitve nekaterih kočljivih vprašanj, ki so za USA življenjske važnosti. Istočasno opozarjajo tudi na dejstvo, da Amerikanci danes bolj kot kdajkoli prej posvetijo pozornost Monroejevi doktrini, in da morajo na drugi strani za vsako ceno zagotoviti poprejšnje stanje (status quo) v Vzhodni Aziji.

V Washingtonu povdajajo v zvezi s tem, da je danes britanska brodovje zaposleno v orjaškem boju, ki njegovega izda ni mogoče videti vnaprej. Zato morajo Združene ameriške države računati z nevarnostmi, ki bi utegnile zagroziti britanski pomorski moči. V vsakem primeru bo britanska brodovje izšlo iz sedanjega boja v neki meri oslabiljeno, kajti pri sedanjem vojskovanju se izgubam na morju ni mogoče izogniti.

Tri možnosti

Po mnenju ameriških mornariških in vojaških krogov sta vojska in pomorska politika Združenih ameriških držav pred trojno možnostjo, in sicer:

1. V primeru, če bi bila Velika Britanija sposobna odbiti vsak napad nemških oboroženih sil in ohraniti svojo nadoblast na morju, bi sodelovanje med ameriško in britansko mornarico zadostovalo in bilo lahko kos vsaki zunanji nevarnosti.

Slavni norveški drsalec Staksrud, ki je zadnjič pri trenju na nekem jezeru v bližini Osla utonil, ker se mu je pod nogami vdrl led.

2. Velika Britanija bi mogla biti zasedena, toda britanske pomorske sile bi se mogle umakniti v britanske onstranmorske posesti, odkoder bi se dalje vladale nad Atlantikom in nad Tihim oceanom ob sodelovanju z ameriškim brodovjem. V tem primeru bi bila moč ameriške mornarice odločujoči činitelj za primer napada, ki bi veljal Novemu svetu.

3. Obstoji tudi možnost, da bi bilo britansko brodovje zaprti in potopljeno. Tedaj bi Združene ameriške države morale prevzeti vlogo Velike Britanije na morju, kar spet postavlja zahtevo po zgraditvi zelo močne mornarice.

Varnost Amerike je odvisna od ameriškega brodovja

Novi pomorski načrt Združenih ameriških držav bo zagotovil ameriškiemu brodovju, da igra to vlogo.

Zakaj je bolgarski narod še v nevarnosti

V 13 letih nad polovico manj novo rojenih otrok

Kljub sedanjim težkim razmeram, ki vladajo v evropskem svetu, in ki zahtevajo v prvi vrsti rešitev raznih političnih vprašanj, se vendar v nekaterih državah opaža tudi velika skrb za druga vprašanja, ki bo od njihove pravčasne rešitve tudi v veliki meri odvisna bodočnost vsakega naroda. Sem spada zlasti vprašanje, kako povečati število rojstev, ki je v zadnjih letih, menda zaradi tako številnih drugih skrbi po nekaterih državah tako občutno padlo, da se odgovorni boje hudih posledic, ki se utegnejo pokazati kaj kmalu. Takšne skrbi so se pojavile zadnje čase tudi v Bolgariji, kakor je razvidno iz poročil, ki prihajajo iz Sofije. V zvezi s poročili o predložitvi zakonskega osnutka, po katerem naj bi se znižali davki si-

go. Pristojni može v Washingtonu si ne delajo o tem nobenih utvar. Zavedajo se, da Velika Britanija bide z Nemčijo in Italijo boj na življenje in smrt. Zato so Združene ameriške države prisiljene, s svojimi lastnimi močmi zagotoviti poprejšnje stanje na Daljnem Vzhodu, kjer Velika Britanija zaradi sedanjih njene vojne v Evropi ne more več igrati tiste vloge kot jo je prej. Na drugi strani pa jim je znano tudi to, kaj bi radi Japonci. Radi bi namreč zgradili takšno Vzhodno Azijo, ki bi bila pod vplivom Japonske. Združene ameriške države morajo igrati prepričljivo vlogo v Aziji le tedaj, če bo njihovo besedo podkrepila močna mornarica, ki bo sposobna braniti ameriške posesti v Aziji, zlasti Filipinsko otočje. Na drugi strani pa je jasno, da bi bila varnost Združenih držav postavljena na kocko, če bi Japonci zasedli Holandsko ladjo.

Glavna pomorska načela

Nova ameriška pomorska načela temelje na naslednjem obrazcu: Ameriško brodovje mora biti pripravljeno in zadosti močno, da lahko podpre ameriško narodno politiko in brani ameriške koristi, kakor tudi, da varuje ameriške posesti na ameriških in drugih celinah.

In kakšen je pomorski načrt

Ameriški pomorski načrt vsebuje: 1. Povečanje ameriških pomorskih sil do takšne stopnje, da nobena pomorska država ne bo mogla doseči takšne moči. 2. Organizacija, ameriško brodovje in šola ameriškega mornariškega moštva, morajo temeljiti na načelih sodobnega načina vojskovanja. 3. Vzoredno s tem se mora ustanoviti zelo močna mornariška pehota, ki bi na široki podlagi lahko sodelovala pri vseh pomorskih operacijah. 4. Pomorsko letalstvo se bo organiziralo kot sestavni in integralni del ameriške mornarice. 5. Pomorska in letalska oporišča se morajo postaviti na odsekih, ki bi v zemljepisnem oziru lahko nudila največjo možno varnost za vsak primer.

Moč ameriškega brodovja

prikazuje naslednja tabela:

	v službi	grade naročenih	skupno
Oklopnice	15	10	32
Nosilke letal	6	4	18
Križarke	37	21	85
Rušilce	197	56	368
Podmornice	103	39	185
Skupaj 688			

V gornji tabeli ni upoštevanih 50 rušilcev, ki jih je Amerika odstopila Veliki Britaniji, kakor tudi ne 46 drugih rušilcev starejše vrste, ki jih zdaj modernizirajo in ki jih bodo uporabljali pri gotovih pomorskih operacijah.

Italijanska vojska odhajata na fronto v Albanijo.

Nekaj pisanih števil o Egiptu

Veliko pozornost je v zadnjem času Italija posvetila zlasti Egiptu in razmeram, ki vladajo v tej deželi. Ne poročajo samo o dogodkih, ki se odigravajo na bojiščih okoli Egipta, pač pa jih zanimajo tudi številne druge stvari v deželi sami, tako med drugim ljudsko gibanje, narodnostna in verska vprašanja. Tako se te dni bavijo tudi z ljudskim štetjem, ki je bilo v Egiptu izvedeno leta 1937. Po izidu tega ljudskega štetja se vidi — tako poročajo iz Rima — da je imel Egipt tedaj 15.905.000 prebivalcev, dočim je leta 1927 živel v tej deželi 14.918.000 ljudi. V desetih letih se je število egiptskega prebivalstva torej dvignilo približno za milijon ljudi. V zvezi s tem navajajo tudi številke ljudskega štetja iz leta 1848. Tedaj je imel Egipt vsega skupaj le 4475 ljudi. Leta 1937 je živel v Egiptu 189.000, 10 let prej pa 226.000. Tujcev je tod torej vedno manj.

Po narodnosti je pred tremi leti živel v Egiptu: 70.000 Grkov, 48.000 Italijanov, 32.000 Angležev, 19.000 Francozov, 12.900.000 Egiptčanov je muslimanske vere, 946.000 koptov, 63.000 pa judovske vere.

Kako sta bila umorjena prof. Jorga in Madagearu

Med umorjenimi politiki bivših režimov sta, kakor so bralci našega časopisa že obveščeni, tudi bivši predsednik vlade in znani romunski znanstvenik profesor Jorga ter bivši romunski finančni minister Virgil Madagearu. O njunem umoru so se zvedele zdaj še naslednje poobnosti:

Profesor Jorgo so po izpovedih pristojnih krogov odpeljali iz njegove vile v Sinaji v neznan smer ljudje, o katerih doslej še ni znano; kdo so bili. Ker Jorga ni bilo od nikoder, so se njegovi svojci in znanzi začeli bati zanj in so zato posredovali pri predsedniku vlade in notranjem ministru, ki je izdal naročilo vsem orožniškim postajam, da morajo iskati pogrešnega. Končno je orožniška patrulja v četrtek ob 4 popoldne na poti proti Plustriju našla truplo profesorja Jorga.

Profesor Jorga je bil nepomirljiv sovražnik Zelezne garde. Legionarjem se je posebno zameril s svojo tožbo, ki jo je svoj čas vložil proti Korneliu Codreanu zaradi razžaljenja časti. Codreanu je bil na njegovo tožbo obsojen na 6 mesecev zapor, iz katerega se pa ni več vrnil, ker je bila med tem proti njemu vložena tudi druga tožba zaradi veleizdaje in je bil nato Codreanu ubit z drugimi legionarji. Legionarji so zato profesorja Jorgo imenovali kar »krvnik nacionalistične mladine«. Profesor Jorga se je v zadnjem času po nasvetu vodilnih krogov umaknil iz Bukarešte ter je živel v svoji vili v Sinaji. Toda kljub temu ni mogel uiti maščevanju legionarjev.

K umoru Virgila Madagearu pa poročajo, da so tudi njega odvedli neznanzi in sicer k jezeru Nogov, ki leži 45 km od Bukarešte. Jezero obdaja krog in krog gozd. Na samem so ga neznanzi umorili ter pustili njegovo truplo tam. Orožniki so pozneje to truplo našli.

Program radio Ljubljana

Nedelja 1. decembra: 8 Jutranji pozdrav, 8.15 Kvintet pihal, 9 Napovedi, poročila, 9.15 Fr. Schubert: Kvartet v c-molu (Smrt in dekle), plošče, 9.45 Verski govor (p. Kazimir Zakrajšek), 10 Prenos cerkvene glasbe iz stolnice (Fr. Gerbič: Maša na čast Jezusovemu Srcu), 11 Tamburaški septet (S. Kahne), 11.45 Klavirski koncert štiriročnik skladb (gg. dr. Valens, Vodusek, prof. Ivan Krmpotič), 12.50 Objave, 13 Napovedi, 13.02 Koncert jugoslovanske glasbe (Izjava Rad. komorni zbor in Rad. ork.), 16.30 Zgodovina ZFO (g. dr. Karel Capuder), 17 Kmet. ura: Organizacija mlekarstva (inž. Erpič Jože), 17.30 Pevski zbor »Slavica«, 18.15 Za oddih (plošče), 19 Napovedi, poročila, objave, 19.30 Slovenska ura: Iz svojih spisov here g. F. S. Finžgar, 20.15 Rezervirano za prenos, 22 Napovedi, poročila, 22.15 Domača zabava (plošče).

Drugi programi

Sobota, 30. novembra: Belgrad: 19.40 Srbske vojaške pesmi. — Zagreb: 20 Plesna gl. — Bero-münster: 19.15 Ländlerji in jodlerji — Bratislava: 19.40 Slovaške narodne. — Budimpešta: 18 Petnajsetletnica madžarske radiofonije. — Praga: 19.30 Večerni koncert — Sofija: 21 Zbor. — Sottens: 20 Komorna glasba. — Stockholm: 15 Koratnice.

na ugodne mesečne obroke
IVAN LEGAT
Ljubljana, Prešernova 44
Maribor, Vetrinjska 80

Sedanja letala bodo v kratkem »stara šara«

Skoro vsaka nova stvar v sedanjih dneh, ko čas komaj dohitevamo, kaj hitro zastari, pa čeprav se včasih zd, da je dosegla višek popolnosti. Tako je tudi z letali. Celo o sedanjih najpopolnejših letalih, vojaških in civilnih, pravijo, da bodo v kratkem že neprimerno bolj izpopolnjena, kakor pa so zdaj in da bodo sedanja kmalu spadala med »stara šara«. O tem bi pričale besede, ki jih je te dni zapisal francoski general Duval. Med drugim pravi, da je letalstvo že med svetovno vojno samo doživelo pravo revolucijo, ne samo v tem smislu, da se je številčno izredno pomnožilo, pač pa tudi glede na kakovost. Letalo iz vojne 1939-40 je prav tako že zastarelo, kakor je bilo zastarelo letalo iz leta 1914, če ga primerjamo s tistim iz leta 1918. V preteklih 15 mesecih je bil v letalstvu dosežen velikanski napredek. Letalstvo je mlado in bo v bližnji bodočnosti doživelo še velik napredek. Strokovnjaki in izumitelji delajo na vse strani. Bogve, kakšno presenečenje bomo doživeli že spomlad, ko bo sedanja vojna trajala 18 ali 20 mesecev.

Velik ameriški dobrotnik Grčije

Kakor se vidi iz naslednjega, ima Grčija svoje velike prijatelje in dobrotnike tudi med ameriškiimi petičniki.

Newyorški časopis »New York Times« je namreč te dni prinesel kratko poročilo, v katerem pravi, da je znani ameriški industrialec William Hellis grški vladi dal na razpolago ves svoj inventar, ki ga ima v bližini polotoka Peloponeza na Grškem. Te svoje stvari, ki si jih je Hellis pripravil iz erpanja nafte v Grčiji po pogodbi iz leta 1938, so vredne nad milijon dolarjev, torej okrog 70 milijonov dinarjev. Nabavi si je veliko število avtomobilov, vagonov, ladij, tankov — tako imenovanih »gosenic«, 32 kilometrov cevi za napeljavo bencinskih vodov in še mnogo drugega. Razen tega se je Hellis odločil tudi, da s svojimi prijatelji v Združenih ameriških državah zbere še 10 milijonov dolarjev, ali 700 milijonov din. ki jih bo poslal tistim Grkom, ki jih je vojna najbolj zadela.

Iz tega se pač vidi, da se mora Italija že zdaj vsaj posredno boriti tudi proti Amerikan-cem.

V Indiji so dozdaj zaprli že 6.290 ljudi, ki so govorili ali pa pisali proti temu, da bi Indija podprala Veliko Britanijo v sedanjih vojni proti Nemčiji. To število so »poročili« nemškemu poročevalskemu uradu v Bombaju v Indiji.

V Ameriki so hoteli biti čimbolj pravični tudi pri tem, kateri letnik rekrutov naj bi prvi prišel na vrsto pri vpoklicu. Odločil bi žreb. »Usodni« listek je iz velike steklene posode potegnil ameriški mornariški minister Knox, ki so mu prej zavezali oči.

Njihov greh ni tako velik, da bi o njem morali razpravljati v zunanjem ministertvu

Dokaj korajžne, rekli bi celo predrzne izjave dajejo tisti ameriški letalci, ki se na angleški strani udeležujejo sedanjih bojev. Se bolj pa so korajžni tisti vodilni Amerikanci, ki so tem evojim letalcem dovolili udeležbo pri vojskovanju. Pravijo namreč takole:

»Čeprav so ti letalci zavestno prekršili določbe nevtralnostnega zakona, vendar Amerikanci smatrajo, da jim obče ne more ničesar očitati.«

Te dni pa je celo ameriški zunanji minister Cordell Hull sam dejal, da je ponosen na to, da se ameriški letalci kot prostovoljci bore v Veliki Britaniji. »Gotovo je — je pripomnil — da so ti ameriški letalci kršili nevtralnostni zakon, ko so se podali v nevarni pas. Toda kljub temu smatram, da njihov greh ni tako velik, da bi o njem morali govoriti v zunanjem ministertvu.«